

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Temeiurile păcii

Că prilejul anului nou, toate neamurile lumii în ora morții, și-au arătat, prin conducătorii lor, dorința arzătoare ca anul viitor să aducă pacea în lume. Și nu numai popoarele ce se află în războiu, ci și cele cari până acum au avut norocul să nu fie târâte în uriașă încheștare, și-au arătat aceasta dorință, pentru că și ele întâmpină grautăți tot mai mari în traiul de toate zilele. Scumpetea a crescut îngrozitor în toate țările, în urma faptului că a încetat aproape de tot comerțul, schimbul de mărfuri între țări și în fiecare țară, mărfurile s'au împușinat foarte mult. Transporturile pe mare nu mai sunt cu pulință, iar pe uscat căile ferate transportă mai mult material de războiu și trupe în țările aflătoare în luptă și chiar când o țară ar avea de prisos, nu poate trimite în altă țară din produsele sale.

Este lucru de mare însemnătate să afli că în toate urările de pace, pentru anul nou, s'a făcut mereu amintire că pacea nu poate fi statornică dacă nu va fi dreaptă, dacă nu va aduce libertate tuturor neamurilor, mici sau mari, dacă nu se va asigura neatârtnarea tuturor țărilor. Și cum întreaga omenire e setoasă de pace, e ciudat de a vedea că și aceia cari în războiu au înfrânt și dreptul și libertatea și independența altora, recunosc că pacea nu va putea fi înțeleasă statornic, decât pe aceste bunuri sufletești. Până la sosirea păcii, însă, se lucrează cu ne-luare în seamă a acestor stâlpi de temelie a vieții omenești pe pământ, ca și când alta ar fi legea războiului și alta a păcii.

Pline de credință și nădejde, într-o pace statornică și dreaptă, pot fi însă mai ales acele popoare cari nici în războiu nu au urmărit altceva decât lucrurile sfinte ale vieții naționale: dreptatea, libertatea, neatârtnarea. Intre aceste neamuri, cel dintâi loc îl ține cel românesc. Nici o judecată de azi sau din viitor, nu va putea să acuze pe români că ei au luptat pentru alte bunuri în războiu și pentru altele în vreme de pace! Noi nu ne-am schimbat și nu ne vom schimba, noi am mers și mergem și în pace și în războiu pe un singur drum: acela ce e mărginit de dreptul la moșia, la libertatea și la neatârtnarea noastră. Drum arătat de învățătura și legea creștinească și de dăruirile firești ale oricărui popor. Deaceia, nu vom afla atâta sinceritate în nici o urare de pace de anul nou făcută de conducătorii neamurilor, cum aflăm în cuvântul M. S. Regelui Mihai I și în acela al Conducătorului Statului Român, d. Mareșal I. Antonescu.

M. S. Regele începe cuvântarea sa de anul nou, ca cel mai bun și convins creștin: „Atotputernicul nu a voit ca anul ce se încheie să aducă sfârșitul suferințelor morale și materiale ce au fost impuse de acest războiu, poporului nostru”.

Creștinește, și în adevărul ultim, așa este: numai cu voia lui Dumnezeu se poate ajunge la pace! Numai El poate îmblânzi neamurile învrăjbite și le poate lumina mintea, spre o pace dreaptă. Sau cum spune, așa de cuminte, tânărul nostru Suveran: „O pace dreaptă, înțeleasă pe ideile binefăcătoare de libertate, onoare și toleranță, fără de care nu poate fi nici ordine nici civilizație”. Pacea numai Dumnezeu o poate aduce și ea nu poate fi decât creștină sau cum spune M. S. Regele Mihai I: „O

Patria, neamul, țara

În ceasurile grele ale vieții sau ale luptei, fiecare om folosește armele cele mai bune pentru biruință, cele mai ducătoare la scop. În vremuri nestatornice, pline de primejdii neprevăzute, e de lipsă ca fiecare om să-și sprijinească picioarele pe ceva tare, care să-l oprească de a se scufunda.

În zilele ce le trăim, nimic nu ne poate da mai multă putere, de a întâmpina și purta greutățile, decât gândul continu la patria, neamul și țara noastră, pentru cari suntem gata să aducem orice jertfă.

În noaptea întunecoasă și cel mai bun drumet poate rătăci și rătăcind să-și piardă tot curajul, temându-se să nu cadă în vreo prăpastie sau să-l aștepte un

dușman ori o fiară din întunec. Dar dacă într'un loc norii se rup și se arată luna sau câteva stele, călătorul începe să se poată orienta pe unde umbre, poate vedea prăpastia pe lângă care trece și se poate feri de ea sau de fiara ce-l pândește din întunec.

În groaznică învălmășală a războaielor: patria, neamul, țara, sunt trei luceferi cari luminează în noapte și ne arată cărările pe cari trebuie să mergem, fără primejdii.

Se poate întâmpla ca cineva să-și piardă în războiu tot avutul — cum se și întâmplă în mii de cazuri — sau să-și piardă pe cine are mai scump: fiul, soțul, fratele, prietenul — cum se întâmplă în milioane de cazuri — și în durerea lui să-și piardă orice curaj în viață, căzând în noaptea desnădejdiei. Bunurile vieții lui sunt pierdute — pentru cine să mai trăiască?

În asemenea cazuri numai cei trei luceferi: gândul patriei, al neamului și al țării, ne poate scoate din noapte și ne poate da curajul să trăim și să lupăm mai departe și numai lumina lor ne poate arăta drumul mântuirii.

Pentru că aceste sunt valori, sunt bunuri mai mari decât ale noastre cele personale pe cari le-am pierdut, și ele singure, prin măreția lor, pot învia sufletul nostru.

Cu ochii țintă la aceste trei lucruri, la patrie, neam și țară, nu vom putea rătăci pe cărări primejdioase; lumina lor ne va arăta ce-i bine și ce-i rău să facem și căldura lor ne va înflăcăra inimile să putem fi încă folositori în lume.

Martirii creștini se îmbrăcau în Hrislos, adică în credință, nădejde și în iubire de Dumnezeu și nu se clătinau nici în fața morții și nici nu ajungeau nepunincioși și nefolositori legii celei nouă creștinismului, ci sângele lor era sămânța Evangheliei în lume, între păgâni. Pierdeau averi, poziții sociale, părinți, copii, rudeni și nu simțeau pagubele avute, pentru că jertfeau totul pentru un bun neasemănat mai mare: slujirea lui Dumnezeu și fericirea vecinică.

Asemenea lor vom fi și azi, dacă în zilele grele de azi ne vom îmbrăca numai în grije de patrie, de neam și țară, — cele mai mari bunuri pe cari le avem în lume, după Dumnezeu. Gândul că ne mântuim patria și s'o păstrăm liberă pentru urmașii noștri; gândul de-a fi tot neamul una, solidari în rânduri strănse, pentru a-l păstra tare și sănătos; gândul și voința de a nu pierde nicio palmă de pământ din țara noastră. Sunt puterile de căpetenie care pot face din fiecare Român, un erou și un martir, asigurând biruința dreptății.

Bunurile cele mai mari, le putem atinge numai știind a jertfi lor pe cele mai mici, ale fiecăruia dintre noi.

† I. Simionescu

A doua zi de Bobotează, a murit, pe neașteptate, profesorul I. Simionescu, președintele Academiei Române, unul dintre oamenii învățați cari ne-au făcut nume bun și dincolo de granițele țării. Moare la vârsta frumoasă de 71 ani, după o viață închinată în întregime muncii pentru binele neamului. Cine nu cunoaște cărțile „Cunoștințe folositoare”, din care s'au împrăștiat în popor peste trei milioane? Cine nu cunoaște „Calendarul gospodarului”, pe care l-a redactat de 25 de ani?

Prof. Simionescu a lucrat ca puțini alții, pentru luminarea poporului. Tot el ne-a descris, în multe cărți, țara cu regiunile și orașele ei. A fost profesor universitar la Iași, apoi la București, iar de doi ani a fost ales și președinte al Academiei Române.

Cu I. Simionescu dispărea un mare suflet de Român și mare iubitor al poporului.

In Maramureș

Arini pletosi, pe malul Tisei.
Voi sfințici câmpului cu flori,
De ce priviți spre codrii falnici
Atât de triști și gânditori!

Când doamna cerului albastru
Visează 'n patul său de nori
Și vântul mângâie-vă frunzo,
Vă tânguți adeseori.

Eu vă ascult, moșnegi cucernici...
Și-mi pare jalnicul șoptit
Că-i o poveste 'ndurerată,
A unui neam desmoștenit.

(Luceafărul, 1907)

V. ALBU

lume împărțită prin puterea și înțelepciunea principiilor creștine”, cari sunt dreptatea, iubirea și binele tuturor.

Acestea principii, apărarea lor, ne-au dus și în războiu. „Respectul drepturilor sale, e singurul lucru pe care poporul nostru îl cere pentru a păstra legături pașnice cu toți cei cari îl inconjoară”, zice Regele României în aceeași cuvântare.

Iar Conducătorul Statului a putut afirma cu

aceiași sinceritate, că ce ne-a pus arma iar în mână, a fost singur apărarea dreptății noastre și pacea nu poate fi fără recunoașterea acestei dreptăți din partea tuturor prieteni, ca și dușmani.

România și în războiu și în pace, are un singur steag și ascultă de singura poruncă ce-i scrisă pe el: deplina dreptate, de mult meritată, a întregului nostru neam, la pământul său, la libertatea și neatârtnarea sa!

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Ne chiamă satul

Deși satul este piatra de temelie a țării noastre, cei mai mulți, nu cunosc satul și nici, mai ales, viața lui sufletească. Satul românesc este icoana sufletului nostru popular, pe care îl cunoaștem așa de puțin.

Podoaba cea mai frumoasă, cea mai curată și cea mai bogată, este așa de puțin gustată de noi. Satul, comoara noastră, de este așezat la munte, sau pe culme de deal, între pomi și vii, grădini și holde aurii, satul este cea mai frumoasă podoabă a țării. Spre această podoabă, trebuie să ne întoarcem toată atenția și tot sufletul nostru. Clipe de liniște, de înălțare sufletească, de apropiere de Dumnezeu, numai în lumea satelor se pot găsi cu adevărat. Revărsatul zorilor, vraja nopților cu lună, și apusul soarelui, la sat sunt mai înălțătoare în cunoașterea și apropierea față de Dumnezeu. Limba vechiilor cazanii revărsată în satele noastre, adevăratul și frumosul nostru port, adâncă credință în Dumnezeu strămoșilor noștri, obiceiurile noastre strămoșești și românești, și icoane de creștini, le găsești sub stree de plugari și sub cojoace de ciobani, în satele noastre.

De vrei să vezi adevăratul izvor din care, s'au adăpat: muzica, poezia, teatrul și pictura, în sat se poate găsi.

De vrei să cunoști tot ce e românesc, numai coborând în lumea satelor vei cunoaște. De vrea străinul să cunoască fața țării noastre, fața țării sunt satele noastre. Acolo în sat, străinul va vedea pe țaran lucrând din zori și până'n noapte, cultivând ogoarele îngrijind vitele; va vedea că, țaranul de Hristos nu s'a lăsat și nu se va lăsa niciodată; onoarea lui de om și român nu și-o călca-o și nu și va călca-o niciodată; țara nu a vândut-o și nu o va vinde, ci pentru veșnicia ei, s'a jertfit și se va jertfi întotdeauna.

Acolo în lumea satelor, străinul va vedea, că nația românească se coace pentru veșnicie.

Cunoscând și simțind cele de mai sus, se trage în mod firesc, concluzia, că azi, mai mult ca oricând, toți în care bate o inimă de român și doresc întărirea și înălțarea țării, să se întoarcă cât mai des spre vetrele satelor. Satul a dat și dă multe minți luminate, cari, din nenorocire în multe cazuri, rup firul dragostei cu satul lor natal, odată cu numirea lor într'un post la oraș. Foarte mulți, uită, că acolo în liniștea satelor, unde ei se coboară la ani de zile în nopți cu lună sau cu furtună,

„Mama plânge pe ciaslov
Și'n barbă plânge tata”.

Uită că acolo în satul pitoresc, au văzut lumina zilei, li s'a cântat la leagăn doina cea de jale, a învățat graiul strămoșesc, și-au prins vraja rugăciunilor dela bunici, dulce ca un fogure de miere, că acolo au alergat mai târziu după fluturoși, petrecând cele mai frumoase și nevinovate zile ale vieții lor, că acolo a mânăat plăvanii la plug, că din sudoarea bătrânilor, și în foarte multe cazuri, a fraților cari au rămas înfrății cu brazda au ajuns ce-au ajuns, uită că sunt aluat dospit în razele călduroase ale soarelui din lumea satelor, uită că ei, „domnii” sunt doriți și așteptați mereu să vină, să dea o mângâiere, un sfat, un ajutor, uită mereu că în aceste vremuri de involburare, ei „domnii” foști fii ai gliei, ar face așa de mult cu venirea lor în sa', uită mai ales tributul ce-l dătoresc satului, care a clădit viața lor.

Cititorule, de faci parte din fiii gliei, și ești la oraș și din frica noroiului din sat, te cobori rar acolo, ascultă azi, satul te chiamă, te cheamă vocea sângelui.

N. BALTEȘ

Despărțimintele noastre la lucru

Saschiz

O echipă din comitetul „Astrei” — Saschiz, din jud. Târnava-Mare, a cercetat, într'una din duminicile trecute, comuna Feleag. Cu acest prilej, fruntașii comunei au organizat o frumoasă serbare cu datini de Crăciun. În cadrul acestei serbări, trimișii „Astrei” au vorbit poporului, ațunat în număr mare. La sfârșitul serbării s'a înființat, în această comună și un cerc cultural al „Astrei”.

Oaspeții au fost prezențați sătenilor de păr. Nicolae Hantău, preotul comunei Saschiz. Au vorbit poporului d-nii: D. H. Prunaru, președintele despărțământului, despre „Sbuciumul Ardealului pentru unire”; dr. V. Călugăru, secretarul despărțământului, despre „Astra și drumul său glorios”; iar țaranul frun aș Costea Zaharia, a arătat binefacerea „Astrei”, pentru pătura plugărească.

Tuturor le-a mulțumit părintele Hantari, în frumoase cuvinte, pentru lumina învățaturii adusă la sate.

Cinstirea datinilor strămoșești...

În ajunul Crăciunului, despărțământul „Astrei”, Saschiz a organizat o frumoasă serbare a datinilor de Crăciun.

Programul acestei serbări a fost alcătuit din colinzi și un cuvânt al dlui director școlar Dr. V. Călugăru despre „Obiceiurile de Crăciun”.

La sfârșitul serbării s'au împărțit daruri copiilor și premii pentru curățenie și bună creștere mamelor cu copii mai mulți. Deasemenea, s'au împărțit în cadrul acestei serbări daruri pentru văduvele, orfanii și invalizii de război.

Serbarea a adus clipe de rară mulțumire și bucurie în sufletele aceluia cari au fost de față.

Au ostenit pentru reușita acestei frumoase serbări, toți membrii corpului didactic și alți fruntași din localitate. Truda lor de a învăța pe alții, dragostea de tot ce-i românesc, să fie un luminos îndemn pentru cât mai mulți.

Buia

Prin Cercul său Cultural, a prăznuit print'r'un frumos festival Ziua Unirii. După serviciul divin a conferențiat păr. Iulien Gherghel, d. dir. școlar; Mihail Vlad a vorbit despre rolul Astrei, îndemnând pe săteni să se înscrie ca membri ai ei. Elevii de școală au dat o reușită producție.

Radna

Despărțământul „Astra” din Radna desfășoară o rodnică activitate de luminare a satelor de pe valea Mureșului. În prima duminică a acestui an, membrii „Astrei” Radna, în frunte cu dnii pretor Negreanu, secretar Nistor, notarul Văgălău, Dr. Todoreanu, medicul veterinar al plasei, și Dr. Crăznic dela C. F. R., au cercetat comuna Săvârșin unde au aranjat o frumoasă serbare culturală, a cărei program din cântece, declamări și piesa „Plata birului” a plăcut mult publicului numeros, care a fost de față.

Osteneala aceluia care se străduiesc în ogrorul „Astrei”, pentru luminarea poporului, este vrednică să fie pomenită, pentru a fi urmată de cât mai mulți.

Beiuș

În ultimul timp, în seria conferințelor ce se țin la Cercul Cultural, a vorbit d. Petru E. Popp despre contribuția bihorene la unirea cu patria mamă.

Au declamat frumos poezii dnii I. Nuțu, Gh. Lațu Caramatrac.

Brașov

Răspândirea slovei

În dorința de a ajuta la luminarea poporului, prin învățatura cărții, d. Ion G. Iordache din Scheiu, a dăruit pe seama Cercului Cultural „Astra”—Scheiu, peste o mie de cărți și reviste.

Gândul atât de frumos al d-lui Iordache, de a ajuta la înființarea unei biblioteci publice, se cuvine să fie urmată de câți mai mulți. Fără oameni de inimă, nu se poate face nimic bun și frumos.

Fapta d-lui Ion G. Iordache, să fie urmată de câți mai mulți și în alte părți, mai ales la sate. Este de datorie fiecărui cărturar, cu dragoste de neamul său, să pună umărul și să ajute „Astra”, în munca ei de luminare și ridicare a satelor.

Inceputurile de biblioteci pe care „Astra” în drumul ei, le-a lăsat pretutindeni, să fie sprijinite de toți oamenii de bine și mai ales să se stăruie ca aceste cărți să fie citite. Neamul are lipsă de învățatura cărții!

Cercetarea răniților

A treia zi de Crăciun, membrii Căminului Cultural al „Astrei” din Brașovul Vechiu, au cercetat răniții spitalului militar local.

După Sfânta Liturghie, slujită în capela spitalului, trimișii „Astrei” au vorbit răniților, sădind în sufletele lor nădejdi de mai bine pentru neamul nostru. La sfârșit s'au împărțit soldaților răniți daruri în cărți, prăjitură, țigări și altele.

Nouii membri pe viață

Numărul aceluia cari intră în rândurile „Astrei”, sporește cu fiecare zi. Prin „Astra”, Brașov, s'au înscris ca membri pe viață, d-nii Victor Marian din Brașov și Nicolae Cheșca, comerciant din Câmpina, plătiind suma de 2000 lei. Din Făgăraș s'a înscris d. Ioan Pica, avocat, ca membru fondator al „Astrei”, plătiind suma de 2000 lei. În numărul viitor, vom publica, mai departe, numele aceluia cari au înțeles datorie lor de a se înscrie ca membri ai „Astrei”.

Români, veniți sub steagul „Astrei”. Ajutați, cu munca și darul vostru, această societate care de atâta vreme murcește numai pentru ridicarea neamului!

Baia de Criș

Despărțământul „Astra”, Baia de Criș, a prăznuit, în cadrul unei frumoase șezători artistice, împlinirea a 25 de ani dela unirea Ardealului cu Patria-mamă.

Cuvântul de deschidere despre însemnătatea „Astrei”, a fost rostit de către președintele despărțământului, d. Nicolae Turcu, după care a urmat conferința d-nei P. Nicolaescu, despre însemnătatea zilei, declamări și cântece ale elevilor Școlii Tehnice din Baia de Criș. La serbare a fost de față public numeros.

Calendarul „Astrei” și al „Foi Poporului”

a apărut și se află de vânzare la toate librăriile din Sibiu și din țară. Este unul din cele mai frumoase calendare pentru popor. Cuprinde învățături, sfaturi folosite, povestiri glume, chipuri din țară și din lume. Cei mai buni scriitori din Ardeal au colaborat la el

Nu cumpărați alt calendar, până nu vedeți CALENDARUL „ASTREI” și al „FOII POPORULUI”

Prețul este, de 70 lei, plus spesele postale

Intâmplări de peste săptămână

Pe drumuri îndepărtate...

Sate, oameni și obiceiuri din Transnistria

Trenul încărcat de lume, intră încet în gara Tiraspol. Prin ploaia cenușie se reped spre geamurile deschise ale vagoanelor, femei care poartă mere în coșuri de papură și în farfurii acoperite pe jumătate cu șervețe curate, un fel de plăcinte cu mere și păsări fripte. Ne strecurăm prin ploaie și intrăm în cantina Crucii Roșii. Ostașii stau liniștiți la mesele lungi și-și așteaptă rândul la castroanele de tablă smălțuită în care aburește fierbinte ciorba. După ce luăm masa, plecăm spre oraș. O stradă cu belșug de noroi, ne poartă spre oraș, pe sub pomi cari agonizează în acest început de iarnă transnistriană. După ce aranjem cu cantonamentul, ne-am dus să vizităm câteva instituții românești. Incepem cu procuratura și prefectura.

La pretură vizităm secția financiară a întregului județ. Funcționarii sunt moldoveni localnici, vorbind curat limba română și care dau rezultate mulțumitoare la lucru, încadrându-se în noile rosturi de viață. Birourile sunt frumos aranjate. Pretutindeni tablourile M. S. Regelui, Reginei, a d-lui Mareșal și a d-lui Guvernator Alexianu. Harta României nu lipsește din nici un birou. Prefectura este instalată în fostul palat al organizației teroriste N. K. V. D. La subsol, unde sunt celulele, parcă simți și acum groaza care va fi chinuit pe cei ce-și vor fi trăit aci ultimele ceasuri. În semi-întunericul subsolului, îți face impresia că trec sufletele celor ce au agonizat în chinurile neiertătoare ale comisarilor bolșevici. Ieșim de aici cu un sentiment de moarte, strâns ca o ghiară, în inimă.

Vizităm inspectoratul școlar. Aici ni se arată Școala poporului, biblioteca, materialul didactic și manualele școlare pentru cursul primar, pe care Ministerul Culturii le-a pus la dispoziția școlii transnistriene. Teancuri de abecedare, vor revărsa în sufletul tinerețului din Transnistria, lumină și gând curat românesc. Școala de aici va clădi și pecetlui un ideal românesc și le va cimentă conștiința că sunt de acelaș neam cu cei din plaiurile de pe malul Prutului și nu cu cei aduși și vânturați prin stepe de crivățul istoriei.

Așa am fost odinioară

Spre mirarea noastră, ni se arată o hartă mare rusească, tipărită la Moscova în anul 1936 și care reprezintă întinderea Imperiului Roman în secolul V. Harta era pentru uzul liceelor și al universităților și arată Imperiul Roman întinzându-se până dincolo de Odesa, atingând într'un punct Bugul, iar marea la Oceacov. Prin urmarea, adevărurile istorice, ori cum ar fi ele ascunse, izbucnesc la suprafața adevăratei țări și dărâmă ceea ce vicienia diplomatică sau intențiile politice ar clădi. Această hartă a fost găsită numai în două exemplare. Unul se află la prefectura județului Tiraspol și cealaltă a fost dăruită bibliotecii Academiei cu un sfârșit.

Firea satului
două zi, des de abia se vede, prin ploaia ce nu alenește, plecăm cu un camion al prefecturii, în direcția Slobozia Nouă. Sat mare, temerășiat pe marginea râului. Are două școli primare și o școală normală de învățători, mutată aici dela Tiraspol. Aici mânia și priceperea românească a venit într'un local de școală, o fostă cazarmă rusească, în paragină. Coridoare curate, cancelarii, birouri și un bogat material didactic, adus din țară. Porii, majoritatea din țară, cu osebirea a câtorva veni din Transnistria, sunt spirite pline de elan și de o aleasă cultură. Directorul este doctor în filosofie din Germania și cunoscut conferențiar. Asistăm la o lecție în școală, la clasa a VI-a. Este o clasă mixtă (băieți și fete) și este compusă numai de transnistrieni. Vorbesc o moldovenească neaoșe și înțeleg mai puțin seama numelor lor, pur românești.

Copilul povestește do nol, cu voce sigură, presărându-și povestea și cu date istorice, fapte și lupte din viața Marelui Voevod. Știe foarte bine lecția și uimește cu precizia lui și cu toate întâmplările din lupte pe cari le cunoaște. Pe urmă, în cor, cântă un marș și cântăva spun poezii patriotice. Unul ne cântă un colind învățat dela bunica lui. E vorba tot despre cei trei magi, despre stea și despre Christos, despre „dulceața pomilor“ și „mirosul florilor“. Pe copii îi cheamă: Negrescu, Andronic, Atanasiu, Roibu, Topor, Chiriță, Țară-Lungă etc., iar pe cel care a cântat colinda îl cheamă simplu: Turtă Ion. Învățătorii ne spun despre o comoară de folklor care stăruie încă în sufletele transnistrienilor. Despre originea lor și prezența lor aici, cineva spune:

„Frunză verde de trei schini
Auzit-am din bătrâni,
Din bătrâni, din oameni buni
Că i ra, pâinea prin străini;
Auzit-am, n'am crezut,
M'am dus singur și-am văzut“.

Prin urmare, în conștiința transnistrienilor, originea lor moldovenească e sigură și nu poate fi ispitită.

Iar nemulțumirea lor de regimul rusec, e așa de frumos simboizată în aceea „pâinea ra de prin străini“.

Aleanul acestor înstrăinați, arde ca o flacără mistuitoare în doinele lor, cântate seara la șezătoare, când bătrânii își vor fi adunat la vatra focului salbele cu amintiri din țara moldovenească.

Cum vor fi visat cei tineri, la acest „pământ al făgăduinței“, din vorbele bătrânilor și cât de mare era dorul lor după aceste plaiuri, spun doinele:

„Frunză verde lozioară
La Nistru pi mărgioară
Șăd tăți frații grămegioară
Și să uită'n ceia țară;
Vreau să trec în ceia parti
Nistru ista, ni disparti“.

Postolache I. Larian

De pe la noi

O CERERE DREAPTĂ A PLUJARILOR

din Șercaia-Făgăraș

Este lucru cunoscut în toată țara, că în Șercaia, în deosebi, și în finutul din jur se cultivă mult ovăz și cartofi. De aici, din Șercaie, se expediau anual sute de vagoane de cartofi, șazececi de vagoane de ovăz.

În anul trecut a fost o recoltă bogală de cartofi, a căror preț s'a ridicat până la 12—15 lei Kg loco. Mulți din debitorii băncilor și în deosebi Românașii noștri, și-au putut plăti datorile, salvându-și astfel bruma de avere.

În anul acesta iarăși a fost o recoltă de cartofi destul de bogată, — de ovăz nu mai vorbim, căci surplusul a fost blocat. Prețul cartofilor nu s'a urcat decât mai puțin de 10 lei Kg. și a scăzut acum la 5—6 lei Kg.

Mulți au depozitat cartofii prin suri, șoproane, fiind acum amenințați cu înghețul. În schimb îmbrăcăminte și încălțăminte s'au scumpit mult mai mult ca în anul trecut. Negustorii de cartofi atribuie această scădere a prețurilor cartofilor, uneori lipsei de cereri, altelei lipsei de vagoane.

Semnalăm toate acestea celor în drept, pentru a lua măsuri, ca să fie răsplătită mai omenește și munca de un an a țaranului.

(V. C.)

Posta Adresaților

Abonamente achitate

Au binevoit a ne ușura din sarcinile materiale, prin plata la timp a abonamentului următorii prieteni ai foilor: Drăgan Pavel 400, Bălaj Dimitrie 200, On. Cercul Cultural „Astra“ 250, Toma Hudiță 200, Tencu Petru 400, On. Căminul Cultural Holod 400, Văd. Ana Iencia 400, Timar Nicolae 600, Manu Blezu 400, Ioan Zaharie 400, Nicolae Popa Lazar 400, Fulea Ioan 200, Chialda Grigorie, preot 400, Vasile Oană, protopop 400, Opreș Petru 200, Bighea Gavrilă 200. Văd. Apolzean Maria 200, Iulian Lotrean 400, Miția Petru, măcelar 400, Gh. Baci 400, Molin Stretcu Petru 200, Ioan Topârcean 400, Petru Oherghel 400, Isaicu Ioan 400, Frățicu Ioan 200, Anghel Teofil 400, Gheorhe Lupu Dobrin 400, Cămpian Petru 400, Ioan Ilea 400, Ioan Gh. Călefaru 400, Oheorhe C. Lupea 200, Tiban Valeriu 300 Ioan Tudor 400. Gheorghe Martin 500, Cărcoană Ioan 400, Dumitre Ciorogariu 200, Gheorghe Călaj 400, Danil Santeiu 400, Zaharie Macavei 400, Radu Eugen 400, Anghel Valeriu 400, Petru Dărău 400, Lucr. Lăzărescu 800, On. Cercul Cultural „Astra“ Pataș 400, Petru Mănescu 400, Gherman Vasile 400, Mișu Ilie 400, Țunea Iosif 400, Hăprianu Eustache 400, Berghean Nicolae 400, Ioan P. PISOIU 400, Cerc. Cult. „Astra“ Macoviște 400, Crișan Axente 400 Ing. Herescu Nic. 400, Barbu I. Emanoil 400, Nic. Fântână 200, Bădilă Lazar 400, Nicolae Băscă 400, Fulea Pavel 200, Motronea Petru 400, Străulea Constantin 409, Stărp Vasile 400, Mocanu Ioan 400, Ioan Bota, antreprenor, 400, Aurel Frențiu 400, Gusca Micu 400, Dumitru Neda 400, Danil Moga 400, Duma Dumitru 400, Bratu Ilie 400, Vasile Zemora 400, Nicolae Coman 200, Visalon Paștiu I. Gheorghe, 200, Stefan Fizeșan 100, Stanca Onuț 400, Dumitru Pandrea 400, Iuliu Dan 200, Vasile Gavrilă 800, Longhin Drăgan 400, Avram Tampănar 400, Negrilă Robinson 400.

Prin d. Radu Baranduse am primit dela următorii: Septimiu Daș 400, Pavel Stroița, notar 400, Traian Crăciun, secretar 400, Cimpoa Vasile 400, Gruia Ilie 200, Budimir Rațu 200, Gruia Nicolae 200, Gruia Jarcu 400, Păunovici Toma 200, Păunovici Chirilă 200.

(Continuare în Nr. viitor).

Ocna-Sibiului

Comitetul de Patronaj din localitate, sub președinția Păr. T. Roșca, pătruns de mila pentru cei nevoiași, a împărțit la 10 familii ajutoare cu ocazia sf. sărbători ale Nașterii Mântuitorului.

Menționăm cu deosebită satisfacție, că ajutorarea celor lipsiți, bolnavi, concentrați, s'a făcut cu multă dărnicie în tot cursul anului.

Daruri pentru ostași

În localitate, se află spitalul militar Z. I. 473, care este condus cu multă pricepere și dragoste părintească de către d. maior Dr. O. Suma. În acest spital, se alină durerile la un însemnat număr de soldați răniți în războiul nostru sfânt.

Dela venirea acestor soldați în localitate, Com. de Patronaj, n'a încetat o clipă să nu se gândească la ei și să nu caute ca să le aducă mângâiere, alinare și bucurie. Astfel, de Anul Nou Com. de Patronaj, a împărțit răniților cozonaci, țigări, vin, și gogoși.

Pregătirea darurilor s'a făcut de către d-nele: E. Roșca, M. Dr. Suciu, M. Balteș, inv. și d-șoara Boiu, iar împărțirea lor la răniți a făcut-o dna M. Dr. Suciu, care deși are o vârstă destul de înaintată, s'a pus la dispoziția spitalului, lucrând din zori și până în noapte pentru scumpii noștri soldați, dna M. Balteș inv. dna M. Rusanda inv. d. E. Dumitru, pretor, care a strâns pentru răniți 140 ouă și țigări, etc. Dnele A. Părăian inv. dna Tănăsă și N. Balteș, care tot timpul au lucrat în numele Com. de Patronaj. S'au împărțit ajutoare în valoare de 48.000 lei.

(N. B.)

DUMINECA, IN SAT LA NOI...

GLUME

De bine ce le mergea...

La Kalinin, președintele comitetului executiv central al Sovietelor, au venit odată, în delegație, mai mulți țărani ruși.

— Cum merg treburile în satul vostru? — îi întrebă președintele, ca să le arate că are la inimă durerile norodului.

— Rău, rău, rău de tot, — răspunse unul din țărani.

Secetă? Biruri grele? întrebă iarși președintele.

Secetă n'a prea fost, iar despre biruri nu avem să ne plângem. Sunt grele ce-i drept, dar ne-am obișnuit cu ele, răspunse acelaș țaran.

— Atunci de ce vă plângeți și spuneți că nu mai puteți trăi? Se poartă rău jandarmii cu voi?

— Din partea jandarmilor nu ne plângem — răspunseră țărani. Cu ei ne împăcăm ușor. Dăm o sticlă, două de votcă și avem pace. Dar, tovarășe președinte slăm rău de partea hainelor! Nu mai avem izmene. Fiecare țaran are doar o singură pereche. Și când muierea se duce să le spele, la gărlă, trebuie să stea acasă, ca un câne legat în lanț.

Kalinin zâmbi de răspunsul țaranelor. Se gândi totuși să le dea o mângâierea.

— Atunci, tot n'o duceți rău. Nu trebuie să vă plângeți, dacă mai aveți câte o pereche. Sunt pe lumea aceasta țări unde oamenii n'au nici măcar o pereche de ismene pe ei, ci umblă goi.

— Sunt și astfel de țări pe lume? întrebă, iar țărani.

— Sigur că sunt, în țări președinte. De pildă avem Africa, unde oamenii umblă mai mult goi.

Țărani tăcură, se scărpinară în cap și unul din ei răspunse:

— Atunci, nu mai avem ce zice, tovarășe președinte. Se vede că prin Africa, slăpânirea sovietică îi mai veche, ca pe la noi.

Românul și Sasul

Intr'o zi un Român ajută unui Sas la plug. Sasul luă de mâncare boilor săi, dar la ai Românului ba.

Când a fost către amiază, zice Sasul:

Noa! Ioane! Hai să dăm mâncare la boi, iar noi

Scrisoare pe front

(Auzită de la MARIA FRĂȚICI din Avrig)

Frunzuță ruptă din vie
Mă apuc badeo a-ți scrie
De acasă de sub munți
Tu pe min' să nu mă uiți.
Mai întâi de-a scrie carte;
Mă închin de sănătate
Foicică de pe spine
Să știi bade despre mine
Că mă aflu sănă'oasă,
Ca o floare de frumoasă;
Nu știu dragă despre tine
De ți-e rău ori de ți-e bine...
Scrie-mi într'o cărticea
Cum o duci prin Rusia
Cartea s-o trimești pe vânt
Ca să vie mai curând.

Foaie verde de mălin
Dragă și al meu vecin
Ți-am scris carte rotunjoară
Cu dor dela inimioară
Cărticică 'n patru dungi
Cu jale și vorbe dulci
Cărticică 'n patru părți
Ca să n'o citească toți.

Din culegerile
Prof. C. CRISTIU

Dragostea și Mila creștină

Ea coboară din cer, din sferele înalte ale Tatălui și se sălășluște în inimile și sufletele alese a matorilor de pe pământ. Dragostea și mila creștină, se poate pipăi cu mâna, nu se poate vedea cu ochii, ci se poate simți din binefacerile celor cari o poartă în sufletul lor viu, gata să înțeleagă durerea și suferința ciumul de aproapele lor. Dragostea și mila creștină sunt flori alese ale sufletului omenesc, suflete cari preună formează și contribuie la întemeierea bisericii vii a lui Christos. Dragostea și mila creștină, e fundamentul, piatra din capul unghiului, pe care, vrând vrând, se va clădi o lume nouă, în care va triumfa idealul suprem de viață creștină.

Un exemplu viu de dragoste și milă creștină avem în persoana tânărului și cunoscutului avocat din Sibiu, Dr. Ioan Fruma. Nu vrem să-i aducem laude nici să-l măgulim, dacă încreștăm gestul și fapta de care am desprins o din zărele sibiene.

E de ajuns să spunem că suta de mii de lei, necată pentru ajutorarea ucenicilor și cei douăzeci mii de lei pentru ajutorarea săracilor din parohia sefin (de pe groapă), sunt gesturi rare întâlnite în ciutatea de azi, când fiecare privește (în majoritatea cazurilor) personalitatea semenului, prin prisma materialului. Ești om avut și bogat, ești om cu o tălă; desăvârșit. (După sinceritatea omului modern)

Nu judecăm pe nimeni. E liber fiecare să-și agonisească atâta cât poate și agonisească să și-o întrebă teze cum vrea. Noi întrebăm: ale cui vor rămâne toate acestea, când ne vor cere sufletul? Ale rudeniilor sau streinilor? Dragostea și mila creștină se desprind din faptele vieții, nu după ceasul morții.

Pr. Aurel Borș

să ședem aici jos, că cine ne-a vedea, va crede că mâncăm...

Românul nu zise nimic și înghiți în sec — gândind: l'as că n'o să-ți rămân dator honțule.

S'au apucat, din nou de arat. Intr'aceea Sasul a băgat de veste că nenea Ion nu prea ținea brazda — și îl agrăiește:

— Noa! da ce faci Ioane?

— Las stăpâne — răspunse Ion nepăsător — că cine ne vede crede că arăm...

Dea Dumnezeu să fie rău...

Doi țărani Români venind dela sat la oraș, au intrat într'un restaurant să guste câte-un pahar de vin,

S'au așezat la o masă. Pe la mesele din jur, lume multă. Când ciocneau cu paharele zicea unul către celălalt: Dea Dumnezeu să fie rău... Vorbele acestea le repețeau mereu...

Un domn, dela o masă vecină, supărat de asta, s'a amestecat în vorba lor și le-a spus: Măi, meni bun! Când ciocnesc cu paharele, toată lumea zice unul către altul: Noroc și sănătate; cele două dea Dumnezeu să fie bine, iară dră nu mai contează de urarea: Dea Dumnezeu să fie rău!...

— Uite cum stă chestia, — îi răspunse unul. suntem ciobani și eu am cumpărat un câine dela tată ăsta, și acum bem aldămașu; de aceea zice Dea Dumnezeu să fie rău... cănele, ca să păzească bine turma mea de oi!

FOIȘOARĂ

La desfăcut de pene

— Amintiri din Ardealul de altădată —

Abia dasem cu nasul în liceu. Eram în clasa primă liceală, prin anul 1880 și locuiam într'o căsuță din suburbiul Josefîn, nu mai puțini decât opt inși. Aveam patru paturi, câte două unul peste altul, cum sunt paturile de prin ateliere unde sunt mulți ucenici. Dormeam câte doi în fiecare pat și eram mulțumii. De pe acasă, primeam în fiecare săptămână merindea necesară, ca pâine, slănină, ouă, brânză, cartofi, fasole, făină pentru mămligă și, din când în când, câte o oală de sarmale și o duceam boerește; mâncam aproape numai uscături și eram sănăoși „ca tunul”. Uneori ne mai atingeă gazda cu câte o lingură de supă caldă, dar nu de pomană, căci în schimb ne puneă seara la scărmanatul fulgilor din pene de găscă. Gazda noastră îndopa găște și când erau grase le țineă pentru piață, iar din fulgi făcea perine și chilozuri cari le vindea cu prețuri bune.

La început ne-am bucurat și noi că ne pe team câștiga câte o farfurie cu supă caldă, că ne fă-

cea bine la stomac. Dar dela o vreme, a început a ni se urî de desfăcutul penelor, căci gazda se p'ea întinșese; la început pentru o oră de muncă primeam o farfurie de supă, iar mai târziu ajunsese gazda cu pretențiunile ei așa de departe că ne ținea la desfăcutul penelor, pentru o farfurie de supă, până după miezul nopții, așa că ni se înăcrise de atâta muncă și eram gata să ne lipsim și de supa ei, nu nu nai de lucru. Nu știam cum s'o rupem să nu se supere gazda. S'o continuăm nu mai puteam, că se apropia vacanța Crăciunului și ne era teamă ca nu cumva să ne pună și ziua la desfăcutul penelor. Ne-am adresat unor prieteni, mai mari, cari locuieră în locul nostru, cu doi ani înainte și aceștia ne-au învățat ce să facem.

Și ei pățiseră tot ca noi, din care cauză s'au și mutat, că nu-și mai puteau vedea de carte. Ne-au spus acești prieteni ca să cumpărăm de doi crețari pentru tras pe nas (Schunfftabak) care se vindeă în tabacăria din Piața mare și să-l presăram prin batiste, iar ne ștergem nasul cu batistele, iar seama că li coșul plin cu fulgi să facem că să nu ni se mirosim batistele, că abună Cergazda se va lipsi de lucrul nostru, pentru viitor. Bun sfat! Halal să le fie, că ne-a mântuit de lucru!... Noi, precum ne-au învățat prietenii, așa am făcut. Am cumpărat praf de tabac nu de doi ci de patru crețari, că noi eram opt inși. Ni l-am presărat prin batiste și abia apucam să se facă seară să ne cheme la lucru.

Era într'o Sâmbătă seara. Gazda tăia seara vre-o găște și ne făcuse, din măruntaie, o ciorbă strașnică și în vederea desfăcutului penelor dela zece găște omenește gazda pe fiecare cu câte o farfurie cu ciorbă și pe la orele șapte ne apucăm de lucru, și desfăcutul la pene, până pe la orele zece. Înaintea noastră șul era cu vârf de fulgi și gazda, din când în când, apăsa cu mâna ca să nu dea fulgii afară. După un timp vecinul meu „ispravă am făcut, semnalul să scoatem batistele”. Călcă pe picior. Era prietenul din ștatistele. Eu calc pe picior pe moment deșta, acesta pe vecinul lui și, la un ne ștergeți opt scoatem batistele și ne facem că ștergem de sudori.

Și făcând că ne ștergem, dăm pe la nas și mirosim și începem la strănutat asupra coșului cu pene. Numai odată se ridică fulgii ca norii și umplu casa. Gazda începe cu gura la noi. Noi încercăm să ne desvinovățim dar mai tare strănutăm, așa că a trebuit să ne scoată din casă.

Ce a pățit biata gazdă până și-a curățit camera de fulgi numai ea știe, că prin toate unghiurile și prin toate ulcelele și farfuriile numai de fulgi dădea.

Am scăpat, har Domnului, de lucru, că nu ne-a mai chemat să-i mai ajutăm mai mult, dar nici cu ciorbă nu ne-am mai întâlnit din acea zi.

De sub Surul

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

Frigiud cu urechea

în stânga — și în dreapta

La 'nsurat, la măritat

Pintilie: De-acum a trecut și Boboteaza; dulcele-i lung, așa că pot feciorii să plăce la peșit în voie. Să și plece săracii, că acum e lumea lor. Am cetit la gazete că sunt tot 16 fete la un fecior. Hăi!... că nu mai sunt și eu odată finăr și june cum am mai fost, că acum aș ști ce să fac;

„Popă, când m'ai cununat
Cinci sute de lei ți-am dat,
Dar acum îți dau și-o mie
Mă desfă de cununie...”

Veronica: Da ce te-a apucat avizuh, de cânti cu noaptea'n cap și nu se mai poate odihni omul de gura ta. Ori ai mai vrea să mai fii iar june, acum, când nu mai ești buanici de-o zeamă de prune?! Apoi, ia vezi, nuna m'nu mă călănești, că, odată ți-ai găsit cu mine na...

Îți arăt eu popă și cununie, că-ți scot eu ochii, ca la un pui de găină!

Pintilie: A voi vezi, tu Veronica, fiecare visează și vrea ceace n'are. Flămândul pui fripli și pasărea mălăiu... Mă gândesc că dulcele ăsta-i lung și nepotul Simion vrea s'o facă și el într'un fel, iar pe mine s-o gândit să mă cheme de sfătuitor și naș la un pas așa de mare.

Veronica: Și chiar pe tine, deșteptule, s-o gândit să te cheme să-i găsești mireasă. N-o găsit și el altul mai cu cap? Să meargă, unde l-am îndemnat, că de nu să nu-mi mai calce prin curle... nu vreau să-l mai știu de neam.

Pintilie: Se gândește și el că tot pățitu-i priceput și că cine s'o ars cu zeama suflă la altul și în lapte acru... și de aceea m-o chemat pe mine ca să-l păzesc de primejdie și să-l învăț.

Veronica: Și tu la cine gândești să-l duci, la vre-o sărăntoacă din neamul tău?

Pintilie: Apoi, mă gândesc, să găsim una frumoasă, bună și de neam. Căci iacă numai așa să se însoare, ca să fie insurat, o poate face și el ușor. Fete sunt destule, care s'ar mărita. Vorba aceea:

„Mersei seara la vedere
Până 'n ziuă-s cu muierē.”

Dar decât așa mai bine lipsă. Urâtă e și ea, că nici lui nu-i place, căci:

„Băte-mă Doamne cu băta
Nu mă bate cu urâtă.”

Prea frumoasă iar nu-i bună, după cum spune și cântecul:

„Nici frumoasă nu-mi prea place,
Căci prea mulți șogcri imi face.”

Să ia una bogată! Bogăția-i bună ea, dar atunci cheamă că bărbatul îi sluga nevestei și:

„Decât în casa muierii
Mai bine 'n temnița țării,
Că temnița-i cu lăcat
Casa muierii i cu sfat.”

Și apoi să te ferească Dumnezeu de sfatul muierilor, al soacrei și al nevestei, că ard mai tare ca focul și taie mai amarnic ca sabia... O știu c'am pățit-o.

Veronica: Apoi vezi, că tot vii, deșteptule, acolo, unde am zis eu... Tot Veronica, săraca, să vă învețe ce să faceți și aici, că după capul tău, vai și amar!

Pintilie: Ba nu, Veronica. Simion să ia pe cine l-o plăcea. Nici din neamul tău, nici din al meu, ci cum l-o trage ini na. Știi și tu bine, că:

„La'nsurat, la măritat
Nu trăbă omu îndemnat;
Că aci nu i țarg de bol
Ce iei să dai inapoi.”

Feturi

Tare ca oțelul este un plugar belgian despre a cărui ispravă se scrie prin toate gazetele. Acest om are mușchii pieptului și ai pântecelui așa de tari, încât lasă ca să i-se așeze peste ei o placă cu 200 de cuie ascuțite; peste aceasta o nicovală uriașă, în care oricine bate cu toată puterea cu un baros fără ca el să simtă cea mai mică apăsarea sau durere. Mai mult încă: pielea lui este asemenea oțelului, căci cuiele, oricât de ascuțite ar fi, nu-i pot face nici o sgarietură.

O femeie primar. Nu vă mirați. Lucrul nu s'a întâmplat la noi, unde femeile sunt membre, ce e drept, prin toate comitetele, dar n'au ajuns încă și la cinstea de părinte al unei comune. Faptul acesta s'a petrecut numai în Franța. Primarul acesta, în fustă, este o domnișoară, Bouchemouse, care conduce primăria unui mic orașel, Vigloes. Dacă și comitetul acestei primării este din femei, atunci ne putem da seama cam de ce gospodărie poate fi vorba.

Un mort neputrezit după 326 de ani, La Avila în Spania a fost găsit, neputrezit, trupul călugăriței Maria Vela, moartă acum 326 de ani.

Poezii populare

(din Sângiorgiul Român, jud. Năsăud)

Măi badiță de departe,

Ce ai de nu-mi mai scri carte?

Nu mă lăsa așa uitată,

Ca să fii tot supărată,

Că de când te-ai depărtat

Se pare, că n'ai uitat,

De nici un semn nu ai dat.

M'ai lăsat să te doresc,

Tot la tine mă gândesc:

Tu m'ai lăsat și gurică,

Ca pe-o biată turturică,

Care-și lasă soțiorul

Și trăiește apoi cu dorul.

Spune-mi bade drept și bine

Uitatu-m'ai tu pe mine?

— Tu mândruță, struț de flori,

Îți-am spus de-o sută de ori,

Că nu te uit până mor,

Când o pune lut pe mine

Și atunci oi gândi la tine!

Pentru tine, mândro dragă,

N'am durmit o noapte ntreagă.

Pentru tine, mândra mea,

Zău, m-ași da și inima,

Pentru gura ta cea dulce,

Peste țări și mări m'ași duce

Și ce-ai pofti ți-ași aduce.

Mândro, gurița ta-i miere,

Că o sărut cu plăcere.

De când gură ți-am cerut,

De-atunci nu pot să te uit.

Tot mereu te ași sărutu

Și tot nu m'ași sătura.

Culese de VALERIU CRISAN

Către cititori și colaboratori. În pagina 6 a a gazetei, vom publica tot ce este în legătură cu „Astra”. Rugăm pe toți cititorii noștri, preoși și învățători, să binevoiască a ne trimite corespondențe despre activitatea desfășurată în cadrele despărțimintelor „Asrei”.

Dorim, ca în chipul acesta, să fie încrestată activitatea tuturor acelor cari se străduiesc în ogrorul „Astrei”; ca munca lor să fie cunoscută, prețuită și urmată de câți mai mulți.

Contele Ciano

condamnat la moarte

În cursul săptămânii încheiate, s'a judecat la Verona (în Italia) procesul pornit împotriva unui număr de mai mulți foști membri ai partidului fascist, cari s'au făcut vinovați de a fi semnat ordinea de zi, ticlărită anume pentru înlăturarea dela putere a Ducelui Mussolini, cu ocazia întrunirii Marelui Consiliu, după care au urmat evenimentele cunoscute tuturor, din vara anului 1943. Toți acuzații au fost condamnați la moarte, cu osebirea unuia, căruia i s'au dat 30 ani temniță. Printre condamnații la moarte, se află și Contele Ciano, fost ministru al afacerilor străine al Italiei, care a sprijinit mult pe unguri, în conferințele pregătitoare și hotărâtoare ale arbitrajului dela Viena. Interesant de reținut că, Contele Ciano este ginerele Ducelui Mussolini. Condamnații au fost executați prin împușcare, în ziua de Marți, 11 Ianuarie a. c. — Și când stai să te gândești, cât de mare și de tare era odată „Contele” Ciano!

Debarcarea în Europa

Debarcarea aliaților în Europa, e azi subiectul de care vorbește toată lumea și scriu toate gazetele. Cercurile germane sunt de credință că încercarea de a crea cel de al doilea front, undeva în Europa de apus sau la sud, ori în mai multe locuri deodată, nu mai poate întârzia, pentru că așa s'au legat d-nii Roosevelt și Churchill față de Stalin, la conferința din Persia, Teheran. Cercurile germane afirmă că armatele din vest ale Reichului, sunt gata să facă față oricărei invazii, tot țărnelor apusean al Europei, fiind schimbată într-o fortăreață. Numai tunuri grele ar fi instalate aici aproape 8000, iar tunuri antitanc trei mii (evident că nu se poate da cifra exactă a forțelor ce așteaptă invazia).

Se spune că marea ofensivă de iarnă a rușilor, ar avea ca scop să ușureze invazia, ținând cât mai multe trupe germane angajate în răsărit. Germanii afirmă că au trupe destule și în răsărit și în apus, pentru a nu fi nevoiți să le ducă dintr'un loc într'altul.

Se vorbește în presa străină, de luna Februarie sau Martie, cari ar fi cele mai potrivite pentru încercarea invaziei în Europa.

Sdrobți de durere anunțăm, pe această cale, rudele, prietenii și cunoscuții, că mult iubitul nostru fiu, frate, cumnat, unchiu și logodnic

Victor Emanuel Koch

maistru tâmplar

și-a încheiat viața, plină de speranțe, în seara zilei de 6 Ianuarie 1944, în vârstă de 40 ani după o grea suferință, dusă cu multă răbdare.

Înmormântarea scumpului nostru decedat a avut loc în ziua de 8 Ianuarie 1944, în Cimitirul Comunal din Sibiu după ritul rom-cat.

Adânc îndoliați:

Franz Koch și Rosalia născ. Kemendy părinți; Edith Renate Zey logodnică, văd. de războiu. Wilma Schneider Irene Kulcsar, Dr. Melitta Kovats, Rose Hermann, Franz Koch jun., Hugo Koch frați; Victor Kulcsar, Dr. Geza Kovats, cumnați; Hilde Koch născ. Herberth, Tico Koch născ. Fleischer cumnate; Rita, Alfons, Franzel, Hardi, Irmgard nepoți și nepoate.

Rectificare

În numărul de Anul Nou al foii, s'a inserat felicitarea cu urări a d-lui Valeriu Răuciu, ca patron al localului „Metropol” — în loc de „Union”, din stră. Mitropoliei 11, al cărui proprietar este. Facem cuve nita rectificare, cu aceea că patronul localului „Metropol”, din stră. Hecht, 5, este d. Dumitru Necșă.

Pe urmele Domnului

Lepra păcatului

În vremurile vechi erau mai multe boli groaznice decât în zilele noastre. Știința medicală, vindecarea ca și ferirea de bolile molipsitoare, nu erau așa de înaintate ca acum. Oamenii duceau o viață mai înapoiată și mai plină de toate suferințele trupesti. Nici nu era un interes mai mare pentru cei bolnavi; de multe ori erau părăsiți în chinurile lor fără nici un ajutor.

Creștinismul a deschis inimile oamenilor spre milă și iubirea de aproapele în suferință, și tot el a luminat mintea lor, arătându-le că bolile nu sunt datorite puterii duhurilor rele ci slăbiciunii trupului nostru muritor, și adeseori păcatelor noastre prin cari slăbim trupul.

Mântuitorul a fost prima pildă strălucitoare și neajunsă de nimeni a doctorului creștin. Lui i-a fost mai întâi milă de boalele ce secau trupurile, și a vindecat pe nenumărați bolnavi. Cum a vindecat și pe cei zece nenorociți leproși de cari vorbește sf. Evanghelie. Lepra era o boală groaznică și foarte lătită în vechime, și nevindecabilă, ca și azi, dar azi, prin grija ce se dă celor leproși, ea nu mai este așa de multă, și e suportată mai ușor de cei atinși de ea.

Dar Mântuitorul nu a vindecat numai bolile trupesti, ci i-a curățit pe oameni și de boala sufletului, de păcatele ce pot fi uneori cauza bolilor trupesti. Unui bolnav vindecat de El, Mântuitorul îi spune: „Griji să nu mai păcătuiești, pentru ca să nu îți se întâmple ție ceva și mai rău“. Domnul Isus ne-a învățat că lepra sufletului, păcatul, e și mai rea și mai primejdioasă decât boala trupului. Căci aceasta din urmă poate duce la moarte numai trupul, care și fără boală tot muritor rămâne, în vreme ce păcatul duce la moarte veșnică, adică la pedeapsă veșnică, sufletul nemuritor al omului.

Mare lucru s'ar petrece pe pământ dacă oamenii s'ar feri de lepra sufletului, de păcat, cel puțin atât cât se feresc de bolile trupului! S'ar schimba, spre bine, de-odată toată fața lumii.

Nu este om bolnav care să nu voiască să se facă sănătos. Adeseori omul își cheltuiește averea întreagă numai să-și recapete sănătatea pierdută, care e bunul cel mai mare și cel dintâi al vieții, fără de care toate celelalte bunuri nu plătesc nimic.

Omul își pierde sănătatea pierdută nu numai când trebuie să ia câteva leacuri, ci și atunci când trebuie să se supună unei operații să treacă prin suferințe mari.

Își descopere doctorului și bolile cele mai ascunse, mai rușinoase, despre cari numai el știe, își învinge mândria și se descopere putred cum e, din dorința nestăpânită de a se vedea iar sănătos.

Și rar se poate afla om bolnav de boli molipsitoare, care cu voia să molipsească și pe altul cu răul lui. Numai cei cu totul răi și decăzuți fac asemenea lucru. Așa de mult prețuim cu toții sănătatea trupului.

Când e vorba de bolile sufletului, de lepra păcatului, se schimbă, din nenorocire, lucrurile! Treccem prin lume și prin viață încărcăți de păcate grele, și nicio grije nu avem să ne curățim de ele, să ne vindecăm. Bolile trupesti nu sunt toate molipsitoare, dar cele sufletesti, păcatele, sunt toate. Pilda noastră rea, vorba urâtă, îndemnul la păcat, infectează nenumărați oameni în jurul nostru. Mărul putred, putrezește și pe cele de lângă el. Și totuși omul, plin, ca stupul, de păcate, trece mândru prin viață, cu capul ridicat, și nu-i pasă dacă seamănă păcatul în

Calendarul săptămânii Luna Ianuarie

Dum	Lepr. Ev. Lc. XVII. 12-19 Gl. 6	VREMEA
Luni	17 † C. Antoniu	(după calendarul de 150 de ani)
Marți	18 † Păr. Aț. și Chir.	
Mierc.	19 C. Macarie	
Joi	20 † C. Eftimie	Dela: 1 cald, 2-4 cea-
Vineri	21 C. Maxim	lă, 5-16 ger, 17-18 nin-
Sâmb.	22 Ap. Timoteiu	ge, 19-27 ger, 28-31
Duminică	23 M. Clement	cald.
Dum. lui Zah.	Ev. Lc. XIX 1-10. Gl 7.	

ZODIACUL

Luna Ianuarie cade în zodia Vărsătorului. Bărbații născuți în zodia aceasta au bună înțelegere la învățături mari, sunt vioi, buni, credincioși, foarte înțelepți și tainici în lucrările lor. Cam umblă după mândrii, dar ei isbușesc totdeauna să răzbească greutățile din cale.

Fetele născute în zodia Vărsătorului, sunt vesele din fire, au „trecere“, statornice în dragoste, chibzuite, cumsecade, cu noroc la casă și bune tovarășe pentru soți.

Semne de frig și zăpadă

Va fi frig și zăpadă mare, când vrăbiile se strâng pe sub streșinile caselor și ciripesc, când cioarele zboară sus și croncănesc; când pisica se pune cu spatele la foc, când porcii strâng paie'n bot și guiță tare.

Românul zice: după iarnă-i și vară. Dacă iarna va fi cu zăpadă groasă și fără viscole și furtuni, atunci vara va fi călduroasă și boabele de grâu îmbelșugate. Dacă iarna va fi domoală, cu moină și desgheț și uneori viscole, atunci vara va fi friguroasă și nădejde de pâine nu va fi.

Jurământul strâmb

Un negustor din Breslau voind să facă o călătorie și având mulți bani în locuința sa, rugă pe stăpânul casei să-i păstreze până se întoarce. Stăpânul făgădui bucuros. Dar când negustorul se întoarce și ceru banii îndată, celălalt spuse că n'a primit nimic, așa că negustorul trebui să-l cheme în judecată înaintea tribunalului. Proprietarul casei, fiind pus să jure, dădu ușierului să-i fie bastonul, mai înainte de a jura. În acest baston, care era gol pe dinlăuntru, el ascunsesse hârtiile de bancă ale negustorului și l-a dat ușierului, crezând că, dacă în timpul jurământului, banii sunt în mâna aluia, el poate jura cu mâna pe conștiință că n'are banii negustorului.

E ușor de închipuit cât de indignat a trebuit să fie negustorul, văzând cum acel om jura strâmb, fără rușine. Dar pedeapsa lui Dumnezeu nu a întârziat. Proprietarul fu achitat și părăsi tribunalul, însă scoborând treptele, în agitațiunea lui, se încurcă în baston, și se rostogoli până jos, rupându-și piciorul. Atunci i se rupse și bastonul și ieșiră la iveală hârtiile ascunse. Cei de față s'au minunat cât de iute și de bine a pedepsit Dumnezeu pe cel ce a jurat strâmb.

Faptul acesta s'a petrecut în adevăr în Breslau și se face amintire de el într'un baso-relief, săpat pe piedestalul unei statui a Dreptății, chiar pe scările Tribunalului, unde toți pot să-l vadă.

Arhimandritul Scriban

jurul său, dacă molipsește și pe alții, cum nu-i pasă că el însuși lepros sufletește este.

E mare poruncă creștinească să ne arătăm doctorului și bolile sufletului nostru, pentru a fi curățite, vindecate. Doctorul sufletului păcătos e Mântuitorul care a arătat că El are putere de a ierta păcatele, de a curăți sufletul omului. Până a fost în lume a iertat El însuși păcatele multora, iar înainte de a se înălța la cer a lăsat această putere Bisericii Sale, prin apostolii și urmașii lor, cărora le-a zis: „Cărora le veți ierta păcatele vor fi iertate“. Doctorul sufletelor, preotul în scaunul mărturisirii, stă la îndemâna tuturor, fără nicio plată.

De ce-l încunjură cei leproși cu sufletul?

Dia sfaturile doctorului Josif

Să ne îngrijim de sănătate

Mulți cititori ai acestei rubrici, și-au arătat mulțumirea lor pentru sfaturile așa de folositoare, în diferite boale, ale doctorului Josif. Ne pare bine că rubrica aceasta e urmărită cu atâta interes, pentru că chibzuită menirea aceasta o are: să fie în ajutorul omului care nu are ori când la îndemână un doctor. Și este lucrul știut că de ușor ne zăpăcim cu toții când ne intră boala în casă și nu știm de unde și cum să începem lupta împotriva ei.

Sfaturile de aci au fost date mereu pe înțelesul tuturor. Doctorul Josif — care azi e mare deregător în Ministerul Sănătății și profesor universitar — știe ca puțini alții să scrie pe înțelesul tuturor și să folosească termeni de boală și leacuri, pe care le cunoaște și poporul.

Cu prilejul sărbătorilor apropiate, ați auzit cu toți de nenumărate ori urarea:

„La mulți ani cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate!“

Într'adevăr sănătatea este averea cea mai mare a omului în lume și a sosit vremea ca toți fiii neamului nostru s'o prețuiască nu numai după ce am pierdut-o, ci și până când sunt cu totul sănătoși, înarmându-se cu acele cunoștințe cari ne pot apăra, ne pot feri de boale, fie pe noi, fie pe membrii familiei noastre.

Sfaturile doctorului Josif — pe cari îl rugăm să ni le trimită și în viitor — ne ajută, arătându-ne nu numai cum să ne vindecăm, ci și cum să ne ferim de boale.

Omul cuminte se folosește de orice sfat bun.

Indemouri pentru gospodine

Căutați și nu dormiți toată familia, tată, mamă și copii, toți într'o cameră, mai ales când sunteți mulți. Întrebuințați pentru dormit și camera curată și valra sau tindă. Deschideți ferestrele și primeniți aerul de unde locuiți. Măturatul să se facă cu fereastra deschisă. Ziua dați la o parte perdelele de la ferestre, ca să intre soarele în casă.

Nu intrați cu hainele ude sau pline de zăpadă, în cameră; lăsați-le în tindă.

Dacă se poate, nu gătiți mâncare în camera în care dormiți, mai ales seara.

Nu țineți animalele în camera în care locuiți.

Trei prieteni

Să nu te încrezi în niciun prieten, până ce nu-l poți mai întâi la încercare. La masa plină cu bucate, gasește mai mulți prieteni decât când te afli pe pragul pușcăriei.

Un om avea trei prieteni. Cel dintâi dintre ei îi iubea grozav de mult; cel de al treilea nu se vorbea plăcut, nici neplăcut, cu toate că aceasta îi voia numai binele.

Odată fu chemat omul nostru în fața judecății, fiind învinuit, pe nedrept, că ar fi făcut o mare faptă rea. „Care din voi“, spuse el, „voește să mi fie marlor căci sunt învinuit amarnic și regele este făcut foc pe mine?“ Primul dintre prieteni își ceru iertare numai-decât, că nu putea să meargă din cauza altor treburi. Al doilea îl însoți până la ușa judecătoriei; aci se răzgândi și plecă înapoi, fiindu-i teamă că se va mânia judecătorul pe el. Al treilea, pe care se întemțise mai puțin, merse înăuntru, vorbi pentru el și mărturisî nevinovăția lui, cu atâta voce bună, că judecătorul îl achită și i dădu și despăgubiri.

Trei prieteni are omul în lume. Cum se poartă ei în ceasul morții, când Dumnezeu îl cheamă în fața judecății? Bani, cel mai bun prieten a lui, îl părăsesc cel dintâi și nu merg cu el. Rudele și prietenii îl însoțesc până la marginea gropii și apoi se înapoiază fiecare la casa sa. Al treilea prieten sunt faptele lui bune. Numai ele îl însoțesc până la Tronul Judecății; ele merg înainte, vorbesc pentru el și află milă și îndurare.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Să prețuim vitele de muncă

— Ingrijirea calului —

Nicio gospodărie nu se poate purta fără de vite. Mai ales la munca câmpului, vitele sunt de mare ajutor. Dintre animalele unei gospodării, de foarte mare ajutor, este *calul*.

După nevestă, românul socotește calul de cea mai scumpă ființă:

„Foaie verde avrămeasă,
Am iubit pe lumea asta
Numai calul și nevasta“.

Un cal pentru ca să muncească bine, trebuie să fie sănătos.

Calul sănătos trebuie să aibe picioarele drepte și copita netedă. Dacă picioarele sunt aduse înăuntru sau afară, ori copita are cercuri sau crepături, e semn că a fost bolnav de picioare. Acest cal nu mai poate munci bine.

Mai buni pentru muncă sunt caii tineri. Caii bătrâni nu prea pot munci, ostenesc de grabă și sunt totdeauna slabi.

Până la 4 ani, calul nu trebuie pus la muncă prea, fiindcă e în creștere și se strică.

Când cumpărăm un cal, trebuie să ținem seamă de vârstă. Aceasta se poate cunoaște de pe dinți.

Până la cinci ani, calul mai are încă dinți de lapte. Când împlinește cinci ani, gura e făcută, toți dinții de lapte sunt schimbați.

Calul de cinci ani, pe fiecare dinte de jos, are

la mijloc câte o gropișă rotundă și negricioasă. Dacă pe cei doi dinți din mijloc, gropișele s'au tocit, calul are șase ani. După aceea, în fiecare an se tocesc gropișele, tot pe câte doi dinți; unul de o parte și altul de cealaltă parte a dinților din mijloc. Când sunt șterse toate gropișele de pe dinții de jos, calul a trecut de opt ani.

Dela nouă ani în sus, țafa dinților se tot lungeste, mai întâi a celor din jos, apoi a celor din sus. Lungirea feței dinților ține până la 13 ani. Dela vârsta de 13 ani, dinții se tot răresc, formându-se între ei locuri goale. Tot dela această vârstă în sus, dinții în cep să se scurteze și această scurtare ține până moare.

Calul trecut de 13 ani, se zice că e bătrân.

Dacă vrem ca un cal să ne muncească cu folos, trebuie să-l îngrijim bine. Să-i dăm mâncarea totdeauna la timp și cu socoteală. Alfel ori cât va nânca, tot slab va fi.

Grajdul să fie curat și uscat. Într'un grajd murdar și umed, caii se îmbolnăvesc.

Se țesală în fiecare zi. Caii nețesalați se îmbolnăvesc de rapăn și slăbesc foarte tare.

Porunca de îngrijire a cailor este:

„La deal nu mă mâna,
La vale nu mă lăsa,
La iesle nu mă uita“.

Ion Popu-Câmpeanu

LUNE DE ȘTIUTE

Cum măsurăm cu pasul. Pasul unui om este de 75 cm. Patru pași fac 3 m. Dacă vrem să schimbăm pașii în metri, scidem din numărul pașilor o pătrime. De pildă 280 pași se schimbă în m., scăzând pătrimea lor care este 70 din 280 și avem 210 metri. Când voim să schimbăm metri în pași adăugăm la numărul metrilor o treime din acel număr. De pildă 210 metri cu o treime adică 70, ne dau 280 pași. Un km. are 1000 m. sau 1333 pași.

Insectă care nu mănâncă 18 ani. Nici un animal nu poate suferi de foame atât de mult ca Cârceleul. Această insectă trăiește pe corpul animalelor, le înțepă pielea cu ciocul și le sugă sângele. Dacă nu găsește nici un animal din care să sugă hrană e în stare să sufere de foame timp de 18 ani, fără să se prăpătească.

Mașină de scris pentru orbi. Viața orbilor ar fi fără nici o bucurie, dacă nu ar fi oameni cari să se îngrijească și de ei și să le dea puțința de muncă. Fostul director al Căminului orbilor din Berlin, Oskar Picht, care acum a împlinit 70 ani și care toată viața a lucrat numai pentru orbi, a inventat o mașină de scris, o a levărată minune a născocirii minții omenești. Cu această mașină orbii pot scrie orice fel de scrisoare și azi e întrebuințată pe toată fața pământului. În Germania, azi sunt 3 mari librării și 15 tipografii pentru orbi. Vrednicia cea mai mare pentru toate acestea o are Oskar Picht, pe care orbii îl socotesc cel mai mare binefăcător al lor.

O uliță de argint. În Mexico se găsește, într'un orașel, o uliță, care este cea mai scumpă din lume. Această uliță e făcută de indienii vechi și e pardosită cu pietrii de argint. În bătaia searelui, ulița strălucește atât de puternic, în atât nimeni nu se poate uita la ea.

Un copac de 4.000 ani. În Mexico se găsește cel mai bătrân copac din lume. Acest copac e din neamul chiparșilor și după spuselor învățaților are vârsta de 4.000 de ani. Înălțimea lui este de 42 metri, iar 24 oameni abia îl pot încercui cu brațele.

O plantă care prinde șopârle. Prin pădurile din Africa și din America de mijloc, crește un fel de viță de pădure, care se cațără pe toți tuforii ce se găsesc în jurul ei și se urcă până la înălțime de 2-3 metri. Toată planta e acoperită cu peri tari, cari au vârful încârligat. Când nu are tutur se întinde pe pământ, sucindu-și ramurile în toate chipurile. Dacă vre-o șopârță trece printre ramurile ei, perii încârligați se înfig în sobrii și în carnea ei așa că nu se mai poate mișca. E vai și amar de ea, căci moare prinsă în capcană.

Un animal prețios. În orașul Hadaida din Arabia se găsește o cămă cu 4 ghebe. Arabii cred, că un astfel de animal se naște numai la 400 de ani odată; acela care poate avea un asemenea animal, reușește bine în toate lucrările ce le face. De aceea animalele de felul acesta se vând foarte scump. Un cumpărător din Hadaida a dat pentru el 2.000 de lire sterline.

Muncă silnică. Foarte adeseori auzim de condamnări la muncă silnică pe viață. Astfel de condamnări se dau nu numai între oameni ci și între animale. Anun e sunt câteva soiuri de pești, cari nu au oungă cu țer, care să le ajute să plutească sau să stea nemîșcați în apă. Ei fiind mai grei decât apa în care trăiesc, sunt siliți să înoate într'una, zi și noapte, pentru ca să-și poată păstra mereu o stare potrivită.

Somnul elefanților. Elefanții sforăie în somn și întocmai ca oamenii au visuri urâte, după care se trezesc foarte neliniștiți. Din cauza visurilor, slăbesc mult, scăzând în greutate. Într'o săptămână până la 100 kg. Pentru ca să și câștige greutatea pierdută le trebuie cel puțin 6-7 săptămâni.

BCU Cluj / Centrul de Studii Științifice / Staturile plugarului luminat

Gunoii de curte

În afară de gunoiul de grajd, de care am vorbit altădată, în fiecare gospodărie se mai găsesc diferite gunoaie, cari nu trebuie aruncate sau lăsate fără st. Astfel, avem gunoaie cari se adună în fiecare zi în locuințe: cenușa dela sobe, frunzele căzute, buruieni uscate și orice rămășițe și necurățenii din curte. Toate aceste gunoaie trebuie adunate și păstrate, fiindcă sunt de folos. Dacă avem vite și platformă de gunoi, gunoaiele din curte se aruncă la platformă, stropindu-se cu apă sau cu urină, ca să putrezească. Dacă nu avem platformă și nici platformă de gunoi, atunci gunoiul din curte se strânge și se face grămadă la un loc mai uscat. Acest gunoiu se chiamă *compost*. Gunoiul de compost nu are umezeală; el trebuie stropit cu apă, nu când în când, ca să putrezească. Pe timpul călătoriilor mari, se stropesc în fiecare zi; când vremea mai răcoroasă, se stropesc mai rar.

Grămadă de compost trebuie întotdeauna acoperită cu un strat de pământ, de cel puțin de un deget; când s'a terminat, punem un strat mai gros. Dacă a fost stropit la timp, după 6 sau 8 luni, gunoiul de compost e putred și poate fi folosit la câmp sau în grădina de zarzavaturi. Gunoiul de compost este mai bun decât gunoiul de grajd, fiindcă nu are rămășițe dela vite. Dar calitatea lui atârna de ceace am pus la grămadă. Dacă am pus frunze, rămășițe de buruieni și mai ales cenușe, compostul e mai bogat; dacă am pus numai gunoiu din curte, praf și pământ, compostul e mai sărac.

Oricum ar fi, nu aruncați gunoaiele din curte și să le puneți pe foc; strângeți-le grămadă, fiindcă și din gunoiu, dacă e putrezit, îngrășe pământul.

Păstrarea semințelor de arbori

Este bine ca semințele de arbori de pădure, să se culeg imediat ce s'au cules. Dacă nu se poate culege imediat, trebuie păstrate cu grijă și apărate de ume-

zeală, de uscăciune mare și de șoareci. Gerul strică semințele mari, ca ghinda, castanele, jirul. Semințele de rășinoase, afară de brad, se păstrează fără mare greutate. Este de ajuns să punem sacii cu sămânță într'o magazie uscată, bine aerisită și atârnați, pentru a fi feriți de șoareci.

Sămânța de brad se păstrează mai bine amestecată cu nisip, pe paturi de scândură, înalte de o jumătate de metru. Stratul de sămânță nu trebuie să fie mai gros de un lat de palmă.

Numai când nu s'a putut semăna toamna, ghinda se păstrează în magazii bine închise, în hambare sau odăi adăpostite. Ea se așează în straturi de un lat de palmă. Peste iarnă se mișcă cu lopata, pentru aerisire și se supraveghează ca să nu fie strică de șoareci.

Obșnuit, ghinda se păstrează în gropi de 1—1,50 metri și a căror perți se ard. În groapă se așează în straturi de 10 cm., între ele și se pune nisip uscat. La mijlocul gropii se așează un snop de nuiele, ca să formeze un fel de coș pentru aerisire.

Ingrijirea mașinilor și uneltelor

Îndată ce muncile se sfârșesc, mașinile și instrumentele de muncă se pun la păstrare. Dacă mașinile se păstrează bine, le avem vreme îndelungată, iar dacă le lăsăm risipite prin curte, în ploaie și vânt, mașinile ruginesc și se strică repede.

Îndată ce muncile s'au sfârșit, mașinile și instrumentele se curăță de pământ și se spală. După ce s'au spălat, părțile de lemn se vopselesc cu o vopsea făcută cu ulei, iar părțile de fier se ung cu ulei mineral sau cu ulei care a fost ars la motoare și tractoare și care este și ieftin, cât ar costa vopseaua și unsoarea. Paguba este mai mare, dacă lăsăm mașinile nevopsite și neune.

INFORMAȚIUNI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — —	Lei 400.—
Pe o jumătate de an — — —	„ 200.—
Pentru negustori și comercianți — — —	„ 500.—
Instituții și autorități — — —	„ 2000.—
Abonament de sprijin — — —	„ 5000.—

PREȚUL UNUI NUMĂR — — — LEI 7.—

NOUL EPISCOP AL CONSTANȚEI. În ziua de Luni, 10 Ianuarie a. c., în prezența I. P. S. Sale Patriarhului României, a d-lui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a d-lui ministru al Culturii Naționale și al Cultelor, a membrilor Sfântului Sinod, a delegaților Eparhiilor în Congresul Național Bisericesc, din toate arhiepiscopii și episcopii din țară, precum și a membrilor Adunării Eparhiale a Episcopiei Constanța — clerici și mireni — s'a făcut alegerea noului episcop al Constanței, în persoana Prea Cuvioșiei Sale Părintelui arhimandrit Chesarie.

Ziaristii Români din Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, își vor ține anul acesta adunarea generală la Sibiu (capitala Ardealului). Nici sibienii ne bucurăm de această cinste și asigurăm pe mânuitorii condeiului în presa transilvăneană (dintre cari cei mai mulți sunt refugiați), că cetatea Sibiului, cu veche tradiție gazetărească, culturală și națională, își va deschide larg porțile, pentru a-i primi cu toată dragostea și căldura, conșinși fiind că dragostea și călduroasa primire ce le-o acordăm, va fi răsplătită printr-o și mai fălșe luptă, pe calea scrisului, pentru reșezarea neamului în granițele sale firești. Cu aceste gânduri îi întâmpinăm, aici la porțile cetății sibiene și în pragul caselor noastre, pe toți gazetarii, slujitori ai intereselor naționale ardeleni.

Tradiționalul praznic al Bobotezii, s'a desfășurat și anul acesta, în cadrul obicinuitelor parăzi militare. M. S. Regele, d. Mareșal I. Antonescu și d. Mih. Antonescu, vicepreședintele consiliului, au asistat la parada dela Sinaia. În Capitală s'a urmat ceremonialul obicinuit, la Sf. Patriarhie și la apa Dâmboviței.

Bombardarea teritoriului ungar. După știrile primite la încheierea foii, reținem că la începutul acestei săptămâni, mai multe avioane anglo-nord-americane, au sburat pe deasupra teritoriului ungar, aruncând mai multe bombe. Asupra stricăciunilor pricinuite de bombe, s'au dat încă amănunte.

Anunț. Ministerul Agriculturii și Domeniilor, aduce la cunoștință că, s'a amânat pentru data de 7 Februarie 1944 concursul ce urma să se țină la acest Departament, în ziua de 10 Ianuarie 1944, pentru ocuparea posturilor vacante de contabili. Condițiunile de admitere sunt aceleași, publicate în Monitorul Oficial din 13 Noembrie 1943.

Ziarul „Tageszeitung“, care apare la Sibiu, în continuarea ziarului „Tagessblatt“, a implinit zilele acestea frumoasa viață de 70 ani. E o vârstă la care prea puține ziare ajung, mai ales când sunt sortite să trăiască prin puterea de plată a abonaților. Având în tot timpul existenței sale, de peste șapte decenii, o finută corectă, vechiul organ de presă al minorității germane din Ardeal, și-a asigurat și pe viitor, o largă încredere în rândurile cititorilor.

D. prof. univ. Dr. I. Goia, și-a răscumpărat felicitațiile de Anul Nou și Sf. Ioan, vărsând pentru scopurile Astei, suma de 2000 lei.

De Sf. Sărbători au fost ajutate, în toată țara, la orașe și la sate, 209.709 persoane, cu daruri în valoare de 195 milioane lei. Fapta frățească și creștinească, nu mai are lipsă de nicio laudă.

Tipografia „ASTRA“ Sibiu CENZURAT

ULTIMELE ȘTIRI

Situația militară și politică

Mari lupte pe frontul răsăritean

De trei săptămâni a început ofensiva de iarnă rusească, pe întreg frontul Niprului și la apus de marele râu. Iarna din anul acesta e foarte blândă și în Rusia, față de iernile trecute; peste zi se desghiață și unitățile de luptă trec prin mari greutăți, din cauza noroaielor. Rușii atacă necurmat, svârlind în luptă mari cantități de blindate, armate întregi din această armă și nenumărate divizii. Nu cruță nici oameni, nici material, părând că urmăresc să dea o luptă decisivă: atacă după tactica ce au folosit-o din vară, când într'un punct, când într'altul, urmărind străpungerea frontului și încercuirea armatelor germane, mai ales a acelor din cotul Niprului. Germanii atacă la rândul lor în unele centre, se retrag în altele, dar se feresc de încercuirea urmărită de ruși.

Mai pe urmă au fost lupte mari și foarte grele, în regiunea orașului Kirovograd (Elisavetgrad), pe care în cele din urmă, după ce au pricinuit bolșevicilor mari pierderi, germanii l-au evacuat.

Mai sunt lupte grele la Vitebsk, în regiunea vest de Jitomir și Vorosten și a început o nouă activitate războinică și în Crimeea, unde de câteva săptămâni a fost liniște.

Pe frontul italian

Anglo-americanii au sporit atacurile lor și le-au întins pe un teren mai larg. În regiunea Miguano, trupele germane s'au retras, pe două înălțimi. Peste tot operațiunile din Italia, înaintează foarte încet, deși terenul de luptă e încă departe de regiunea unde armatele germane vor opune rezistența lor de căpetenie.

În Jugoslavia

Continuă luptele îndârjite de curățire a regiunilor muntoase, unde se țin încă cetele de partizani, conduse de bolșevicul croat Tifo, căruia rușii i-au dat rang de „mareșal“. Aceste bande sunt mereu aprovizionate de englezi și americani, pe calea aerului, cu arme, munițiuni și alimente. Numai așa se explică îndelungata lor rezistență. Pe lângă acești „partizani“, sunt și ofițeri englezi, ruși, americani.

„Mareșalul“ Tito este în ceartă cu generalul Mihailovici, despre care se știe că a început cel dintâiu lupta de rezistență împotriva trupelor de ocupație germană.

Se spune, că în ultima vreme, mareșalul Tito s'a bucurat de mai multă încredere din partea guvernului din Moscova.

În Grecia

În munți, s'au prăsit de asemenea bande comuniste, pe care le aprovizionează anglo-americanii, pentru ca să se afle în ființă când vor debarca în peninsula balcanică.

Situația politică internațională

Cercuile diplomatice din lume, sunt preocupate tot mai mult de atitudinea Rusiei, de a hotărî singură soarta Europei și îndeosebi a țărilor dintre ea și Germania. Chesiunea polonă și finlandeză, Rusia o consideră, de-o pildă, ca pe una de ordin intern, în care nu are să se amestece nimenea. Dealtfel tot ce cade între granițele sale din 1940, e socotit de bolșevici ca făcând parte din Rusia.

De curând ziarele oficioase comuniste, atacă pe toți aceia — fie americani, fie englezi — cari vorbesc sau scriu despre o unire, o confederație a statelor mici din Europa, socotind că aceasta s'ar plănui în paguba Rusiei, ca să o amenințe pe ea din Vest (I). În realitate Stalin nu dorește confederații de state mici libere, fiindcă el vrea să pună stăpânire pe ele printr'un „protectorat rusesc“ și punând la cârmă guverne comuniste în acele țări mici la care râvnește.

Din această cauză, nu s'a putut ajunge încă la o înțelegere ruso-polonă, cu toată silința Angliei și a Americii. Tot de aici izbucnesc încurcăturile din Balcani, unde anglo-americanii sunt siliți să mână apa la moara intereselor rusești.

Războiul în aer

Bombardarea Germaniei și a ținuturilor ocupate din apus, se țin lanț, cauzând mari pagube la clădiri. Zeci de bombardiere aliate, sunt doborâte zilnic de apărarea antiaeriană germană.

Războiul amenință a lua înfățișări apocaliptice

— Mărturisirile unui purtător de cuvânt al Germaniei —

Departele de a se arăta ca aducând mult dorită pace între popoarele lumii, anul 1944 apare pe orizontul viitorului, plin de amenințări și cu evenimente dintre cele mai neobișnuite de grele, pentru multe din națiunile continentului european.

„Anul 1943 a turnat multă apă în vin“...

Purtătorul de cuvânt al înaltului comandament german, anume generalul Dittmar, a făcut deunăzi o reprivire asupra evenimentelor anului ce s'a încheia și a terminat prin a arăta, atât poporului german, cât și lumii întregi, cât de amenințătoare apare Rusia Sovietică în războiul european, care se desfășoară azi, pe viață și pe moarte.

„Anul care s'a încheiat — a spus purtătorul de cuvânt al înaltului comandament german — s'a înfățișat pentru armata germană, ca un an cu lupte decisive, deci contrar anilor dinainte, când fără mici întreruperi, din timpul iernilor, trupele germane au avut parte de victorii continue, care dădeau speranța că va aduce victoria noastră finală.

Se pare însă — a spus mai departe generalul Dittmar — că cele întâmplate în cursul anului trecut, ne-au turnat destul de multă apă în vin.

Am avut de luptat împotriva a trei din cele mai mari puteri din lume, dintre care una își adună toate forțele ei, numai împotriva noastră.

Întâmplările ultimelor zile ale anului trecut, tre-

buesc păstrate mereu în evidență, dacă vrem să judecăm drept, desfășurarea evenimentelor viitoare. Acestea arată că timpul încercărilor încă n'a trecut.

O vară nenorocoasă

Ocupându-se de întâmplările lunilor de vară, generalul Dittmar a adăugat: „Răscrucea cea mai grea a fost însă vara trecută, când se părea că totul s'a ridicat împotriva noastră. Pierderea Africii de Nord, Sicilia, trecerea inamicului în Italia continentală, pricinuită de trădarea italiană — păreau a clăina până în adânc, bazele pozițiilor noastre, stăpâne pe Europa de sud-est. A trebuit să restabilim totul aici, într'o vreme în care inamicii noștri au pornit la asalt împotriva noastră și pe frontul de răsărit. Am ținut seama acolo, de nevoile operative, iar armata noastră a lăsat terenul cucerit, numai pas cu pas.

Rusia devine tot mai amenințătoare

„Avem în față, pe frontul de răsărit, un inamic fără nici un bun simț, cu soldați robuști, ca fizic, nepăsători față de întâmplări, strânși uniți cu teritoriul și cu clima, superiori ca număr. La aceasta se adaugă industria de războiu sporită nemăsurat, încât s'a născut acolo o forță care n'ar avea egal în lume, dacă n'ar fi soldatul german.

Conducătorii armatei Sovietice au învățat multe dela noi; au prins multe din principiile noastre!... — și-a încheiat generalul Dittmar, cuvântarea sa.